

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група Демократска странка – ДС
1. септембар 2022. године
Београд

ПРИМЉЕНО: 01.09.2022

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	02-1656/22		

Председнику Народне скупштине Републике Србије

На основу члана 68, члана 150. став 1. и члана 192. став 2. Пословника Народне скупштине, подносимо Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора ради утврђивања чињеница, околности и одговорности за низ хаварија које су се десиле у термоелектранама од 8. децембра 2021. године до 12. јануара 2022. године.

За представника предлагача одређен је народни посланик Миодраг Гавриловић.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

Миодраг Гавриловић

Татјана Манојловић

Срђан Миливојевић

На основу члана 8. став 1. и члана 56. став 2. Закона о Народној скупштини („Сл. гласник РС“ бр.9/10) и члана 68. Пословника Народне скупштине („Сл.гласник РС“ бр.20/12-пречишћен текст) Народна скупштина Републике Србије, на _____ седници _____ заседања у 2022. години, одржаној 2022. године, донела је:

ОДЛУКУ

О ОБРАЗОВАЊУ АНКЕТНОГ ОДБОРА РАДИ УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЦА, ОКОЛНОСТИ И ОДГОВОРНОСТИ ЗА НИЗ ХАВАРИЈА КОЈЕ СУ СЕ ДЕСИЛЕ У ТЕРМОЕЛЕКТРАНАМА ОД 8. ДЕЦЕМБРА 2021. ГОДИНЕ ДО 12. ЈАНУАРА 2022. ГОДИНЕ

1. Образује се Анкетни одбор ради утврђивања чињеница, околности и одговорности за низ хаварија које су се десиле у термоелектранама од 8. децембра 2021. године до 12. јануара 2022. године.

2. Анкетни одбор чине по један посланик из сваке посланичке групе у Народној скупштини, именован на предлог посланичке групе.

Посланичка група одређује народног посланика за члана Анкетног одбора у року од 7 (седам) дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

3. Прву седницу Анкетног одбора сазива председник Народне скупштине Републике Србије у року од 7 (седам) дана од истека рока из тачке 2. ове одлуке.

Првом седницом Анкетног одбора председава најстарији присутни члан Анкетног одбора до избора председника Анкетног одбора.

Анкетни одбор на првој седници бира, из редова својих чланова, председника и заменика председника Анкетног одбора.

4. Задатак Анкетног одбора је да утврди чињенице околности и одговорности за низ хаварија које су се десиле у термоелектранама од 8. децембра 2021. године до 12. јануара 2022. године, а са тим у вези потребно је да посебно утврди:

До каквих је тачно сазнања дошла Безбедносно информативна агенција вршећи истрагу о хаваријама у термоелектранама прошле зиме?

С обзиром да је ЕПС својевремено, кад је Милорад Грчић, био в.д. директора ЕПС-а набавио опрему у вредности од 665.000€ и инсталирао прислушни центар – да ли је Милорад Грчић или су неки други руководиоци прислушкивали министарку рударства и енергетике госпођу Зорану Михајловић?

Које податке је сазнао или добио на увид Милорад Грчић, бивши в.д. директора ЕПС-а, да би у писаној изјави тврдио да министарка рударства и енергетике, госпођа Зорана Михајловић уништава енергетски систем Србије и да то ради за туђе интересе?

У каквој је вези стављање бизнисмена из Србије на „црну листу“ секретаријата за финансије САД и серија хаварија у термоелектранама одмах након тога?

Зашто министарство за рударство и енергетику није могло да врши контролу рада и организације ЕПС-а?

Ко фактички управља ЕПС-ом? Држава, запослени у ЕПС-у или нека трећа лица?

Ко је организовао саботаже у термоелектранама и изазивао хаварије прошле зиме?

5. Анкетни одбор има право да од државних органа и организација и од организација којима је поверено вршење јавних овлашћења, тражи податке, исправе и обавештења, као и да узима изјаве од појединаца које су му потребне за извршење задатака и дужности утврђених овом Одлуком.

6. Анкетни одбор је дужан да задатке утврђене овом одлуком изврши у року од 60 (шездесет) дана од конституисања Анкетног одбора.

Анкетни одбор је дужан да поднесе Народној скупштини извештај са предлогом мера у року из става 1 ове тачке.

Анкетни одбор престаје са радом даном одлучивања о његовом извештају на седници Народне скупштине.

7. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Сл. гласнику РС“.

РС Број _____
У Београду _____ 2022. Године

Председник

_____ с.р.

Образложење

I Правни основ за доношење одлуке

Правни основ за доношење ове одлуке садржан је у члану 99. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије, којим је прописано да Народна скупштина доноси законе и друге опште акте из надлежности Републике Србије, у члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини, којим је прописано да Народна скупштина, између осталог, доноси и одлуку и у члану 68. Пословника Народне скупштине којим је прописано да Народна скупштина образује Анкетни одбор ради сагледавања стања у одређеној области и утврђивања чињеница о појединим појавама и догађајима и да се одлуком о образовању Анкетног одбора утврђује састав и задатак одбора, као и рок за његово извршење са обавезом да се Народној скупштини поднесе извештај са предлогом мера.

II Разлози за доношење одлуке

Низ хаварија у ЕПС-у, које су се у веома кратком року десиле прошле зиме, довеле су до озбиљних оштећења у производњи електричне енергије. ЕПС је за прва три месеца текуће године забележио губитак од 29,8 милијарди динара, односно око 250 милиона евра. Од октобра до краја децембра, прошле године, ЕПС је претрпео губитке у износу од 185 милиона евра. Укупна задуженост ЕПС-а на дан 31. марта 2022. била је 1,4 милијарде евра, а струка процењује да су реални губици предузећа ове зиме били између 500 и 600 милиона евра.

08-11. децембра 2021:

У новинама и на порталима широм Србије појавила се ударна вест да се на „црној листи“ секретаријата за финансије САД нашао одређени број људи који су блиски највишем руководству Србије, укључујући и 24 фирме које су доспеле на тај списак после захтева групе америчких конгресмена, са образложењем да се санкције уводе онима који су оумњичени да дестабилизују Западни Балкан, бавећи се корупцијом и криминалом.

12. децембар 2021:

Србија је, недељама до 12. децембра, увозила око стотинак мегавата струје, са најавама да ће производња порастати и донети профит (и "раст БДП-а") у тренутку општег скока цена струје. Онда је, почев од те ноћи, суботе на недељу, увоз најједном порастао на невероватних 1.600 мегавата, а Народна банка замољена је да обезбеди девизе за ову ванредну куповину.

Шта се десило: Товар за млинове и пећи у термоелектранама ископан је у коповима и стигао у пет железничких гарнитура, свака са по 27 вагона. Сав товар сручио се у млинове и није хтео да гори. Пећи, под огромном количином блата, нису могле да одрже пару и блокови у термоелектранама, чије су снаге у стотинама мегавата, почели су један по један да губе снагу и стабилност и да испадају са система. Испали су са мреже у ТЕНТ-А блокови: А1, А3, А4, А5 и А6, а на другој страни у ТЕНТ-у Б искочио је блок Б1. Блок Б2 се одржао на трећини снаге. Блок А2 је преживео на техничком минимуму. Највећи произвођач електричне енергије у југоисточној Европи је доживео потпуни колапс.

20. децембар 2021:

У постројењу за сушење угља, тзв. "Сушари", у "Колубара-Преради" у Вреоцима, експлодирала је аутоклава.

26. децембар 2021:

Запалио се мазут на горионику број 21. Блок Б1 ван мреже због пожара на горионику.

27. децембар 2021:

ТЕНТ-у Б дошло је до оштећења једног од осам млинова на блоку Б2.

10. јануар 2022:

Изгорео одлагач на површинском копу Колубаре.

11. јануара 2022: (након пожара када је изгорео одлагач на површинском копу Колубаре) Министарка рударства и енергетике, Зорана Михајловић, изјавила је да су се предузећа у електроенергетском систему превише "одродила" од своје државе и постала "држава у држави".

Михајловић је рекла да се догодио озбиљан проблем, јер је изгорео "најбољи и најјачи одлагач" у Колубари, чија је вредност 18,8 милиона евра.

12. јануара 2022:

Милорад Грчић је у писаној оставци оптужио министарку Зорану Михајловић да, за туђе интересе, разграђује целокупни електроенергетски потенцијал и уништава тај сектор.

"Уколико госпођа Зорана Михајловић остане на челу Министарства рударства и енергетике дуже од три месеца, ако буде водила то министарство и један једини дан после избора, наш електроенергетски систем је осуђен на смртну казну, на потпуну пропаст", навео је Грчић.

Истог тог дана јавност је сазнала да су Безбедносно-информатива агенција (БИА) и полиција вршили истрагу у вези са хаваријама и да резултати истраге упућују на то да учестали пожари, кварови, оштећења и прекиди производње у срцу српског електросистема нису нимало случајни и да иду у правцу дестабилизације економских и политичких прилика у земљи. Дошло се до закључка да су у питању саботаже.

Ови догађаји су не само узнемирили јавност, него и довели до озбиљних проблема у снабдевању електричном енергијом, до сада невиђених у историји електропривреде у Србији. Околности под којима су се десиле ове хаварије, додатно озбиљно забрињавају грађане, јер сама помисао да неко врши планиране саботаже у срцу система електропривреде Србије неизбежно води ка питању да ли је привреда Србије и да ли су грађани таоци приватних ратова и уцена? Због свега наведеног сматрам да је неопходно да се хитно формира Анкетни одбор са задатком да пружи одговоре на следећа питања:

До каквих је тачно сазнања дошла Безбедносно информативна агенција вршећи истрагу о хаваријама у термоелектранама прошле зиме?

С обзиром да је ЕПС својевремено, кад је Милорад Грчић, био в.д. директора ЕПС-а набавио опрему у вредности од 665.000€ и инсталирао прислушни центар – да ли је

Милорад Грчић или су неки други руководиоци прислушкивали министарку рударства и енергетике госпођу Зорану Михајловић?

Које податке је сазнао или добио на увид Милорад Грчић, бивши в.д. директора ЕПС-а, да би у писаној изјави тврдио да министарка рударства и енергетике, госпођа Зорана Михајловић уништава енергетски систем Србије и да то ради за туђе интересе?

У каквој је вези стављање бизнисмена из Србије на „црну листу“ секретаријата за финансије САД и серија хаварија у термоелектранама одмах након тога?

Зашто Министарство за рударство и енергетику није могло да врши контролу рада и организације ЕПС-а?

Ко фактички управља ЕПС-ом? Држава, запослени у ЕПС-у или нека трећа лица?

Ко је организовао саботаже у термоелектранама и изазивао хаварије прошле зиме?

III Објашњење основних правних института и појединачних решења

Предлогом одлуке прописује се образовање Анкетног одбора и његов састав (тачка 1-3).

Одређује се задатак Анкетног одбора (тачка 4).

Прописује се начин рада Анкетног одбора (тачка 5).

Одређује се рок за извршење задатака Анкетног одбора, прописује се обавеза подношења извештаја са предлогом мера Народној скупштини и одређује се дан престанка рада Анкетног одбора (тачка 6).

Одређује се ступање на снагу ове одлуке (тачка 7).

IV Процене финансијских средстава потребних за спровођење ове одлуке

За спровођење ове одлуке није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.